

Hvør hevur rætt til lærarastarv?

sjónarmið

- Eg vil skjóta upp, at um lógin ikki verjir tey, sum hava verið leingi í starvi, so má hon broytast soleiðis, at tey, sum hava verið vikarar longri enn eitt ávíst áramál, kunnu setast í fast starv skrivar Terji á Lakjuni í "Sjónarmið" í dag.

Í sambandi við stríðið um vikarsetanina í Fuglafirði vil eg gera nakrar viðmerkingar. Tað er ikki stríðið um faglæraran, ið skal viðgerast ella takast støðu til.

Í Fuglafirði hava, sum nógv aðrastaðni, í nógv ár verið fleiri vikarar uttan lærarautbúgving. Tey flestu av hesum eru ikki sett aftur í starv komandi skúlaár. Orsøkin er óivað tað trýst, sum Lærarafelagið og Landsskúlafyrirskipingin hava lagt á skúlanevndina í Fuglafirði.

Tað hevur undrað meg, at hesir vikarar ikki hava verið nevndir í fjølmóðunum í sambandi við tað stríðið, sum er farið fram um sergjalalæraran við Fuglafjarðar skúla. Hetta er eisini orsøkin til, at eg skrivi hesa grein.

So vilt eg veit, er talan um 5 kvinnur, og av hesum hevur tann einastarvast við skúlan síðani 1956, undantikið okkurt ár. Í heili 36 ár hevur henda kvinnan verið tøk fyrri tað føroyska skúlaverkið, hon hevur selt sína arbeiðsmegi og tánt skúlanum. Børn og foreldur hava verið glað fyrri hana og góð við hana.

Hvat gevur tað føroyska skúlaverkið so

hesi kvinnu í løn fyrri hennara trúgvu tænastu? Jú, hon verður blakað út í arbeiðsloysi nú hon er langt uppi í 50'unum. Hvat gevur Lærarafelagið, sum ikki hevur verið ført fyrri at nøkta lærarastarvin í Føroyum øll hesi ár, hesi kvinnu afturfyrri trúgvu tænastu. Jú, tað smáðist ikki við at hótta skúlanevndina í Fuglafirði við tiltøkum, sum hava fylgjur fyrri næmingarnar, um henda kvinna ikki verður út-blakað.

Av hinum 4 kvinnunum hava tvær, sum eisini eru í 50'unum, tánt skúlan í eini 15-20 ár. Hinar báðar hava verið við skúlan eitt styttri áramál.

Grundgevingin hjá Landsskúlafyrirskipingini og hjá Lærarafelagnum fyrri tilkum uppsøgnum er ein grein í einum rundskriv. Eg eri ikki lögfrøðingur, men eg havi skilt frá lögfrøðingum at henda grein, sum vist verður til, ikki er í tráð við lógina. Eitt rundskriv er jú bara eitt innanhýsis arbeiðsdokument ella ein fyrisitingarlig tulkning av lógini. Er hetta arbeiðsdokument ikki í tráð við lógina, er eingin ivi um, at lógin vinnur. Málið tykist í øllum førum at vera fløkt juridiskt, og tí átti

tað at staðið sína roynd.

Oansæð hvat er rætt ella skeivt juridiskt í hesum máli, so meini eg, at tað er órimiligt og ikki í samsvar við føroyska siðvenju at koyra fólk úr starvi, sum hava so drúgvur royndir í einum yrki.

Í Føroyum er hevdarættur (hævdset) eitt gamalt hugtak. Tað sum liggur í hesum hugtaki er, at hevði tú umsitid eina ogn, oftast jorð, í 20 ár, so hevði tú eisini brúksrætt til hana tey næstu 20 árin. Væl veit eg, at her er talan um nakað materielt, men vit kenna eisini til slíkt í sambandi við starvssetanir. Tær nógvu dispensatiónir, ið eru givnar til stýrimenn og maskinmenn umboð á føroyskum skipum, eru domir um hetta.

Mær vitandi hevur nakað líkandi eisini verið praktiserað innan føroyska skúlagatt so seint sum í 1982. Hvi hetta ikki kann gerast í dag, veit eg ikki, men tað kann í øllum førum ikki vera rætt, at hesar kvinnur við Fuglafjarðar skúla nú bara verða út-blakaðar. Hevði tað ikki verið meira rimiligt, at hesar vunnu hevd við sínum royndum, á sama hátt sum stýrimaðurin og maskinmaðurin. Vit kunnu ikki fara við

fólki, sum hava havt skúlan.

Hans Jørgensen er og ómenniskjamt. Avgummentid, at tað eru so nógvir ungir lærarar, heldur ikki her, sjálvt um eg havi samhuga við teimum.

Eg vil skjóta upp, at um lógin ikki verjir tey, sum hava verið so leingi í starvi, so má hon broytast soleiðis, at tey, sum hava verið vikarar longri enn eitt ávíst áramál, kunnu setast í fast starv. Hetta skuldi ikki

skapt størri trupulleikar fyrri utbúnar lærarar í framtíðini, av tí at óutbúnar lærarar verða søga skjótt í tí føroyska skúlanum. Støðan í Tórshavn er eitt gott dømi um hetta.

Til síðst undrar tað meg stórliga sum fuglafirðing, at Landsskúlafyrirskipingin og Lærarafelagið leggja eftir Fuglafjarðar skúla, tá ein veit, at líkandi vikarar verða settir aðrastaðni í Føroyum.

Terji á Lakjuni

Lesarabrøv

Til álitisumboðini fyrri sjúkrasystur og deildarsjúkrasysturarnar á Landssjúkrahúsinum

Tvøroyri á Syftunseku 1992.

Góðu starvsfelagar og landsmenn!

Tað er í djúpastu samkenslu við okkara starvsfeløgum á Landssjúkra-

húsinum, ið hava fingið uppsøgnum úr starvi, at hetta skriv verður sent, men samstundis kunnu vit ikki annað enn harmast og koma við nøkrum viðmerkingum til ta vend,

hetta mál hevur fingið.

Í Føroyum er framvegis ein heldur fjarskotin oyggj, ið nevnist Suðuroy, ið í skrivandi løtu er uttan fast ferðasamband við umheimin.

Her búleikast eini 5800 menniskju, ið ikki eru ósæriligt. Tað kemur meira enn so fyrri, at hesi fólk gerast sjúk, viðhvørt so sjúk, at innleggjan er neyðug. Hesi fólk eru enn

í tí hepnu støðu, at kunna verða innlögð á sjúkrahús, í oynni, ið er til reiðar alt samdøgrið at taka ímóti bráðfeingissjúklingum, samstundis sum tilfeingið eisini, so vitt gjør-

ligt, verður nýtt at taka sær av innkallaðum sjúklingum.

Umstøðurnar hjá hesum sjúklingum eru ikki av

